

De plaatsing van een demontabel strandpaviljoen op het Noordzeestrand van Vlieland; een ecologische beoordeling.

P.J.Zumkehr.

ZUMKEHR ECOLOGISCH ADVIESBUREAU
Midland – Terschelling
Juni 2012

Colofon.

Zumkehr, P.J., 2012. De plaatsing van een demontabel strandpaviljoen op het Noordzeestrand van Vlieland; een ecologische beoordeling.

Zumkehr Ecologisch Adviesbureau, Midslant-Terschelling, Juni 2012.

Opdrachtgever.

Gemeente Vlieland.

Uitvoerder.

Zumkehr Ecologisch Adviesbureau.

P.J.Zumkehr, Oude Terpweg 3

8891 GE Midslant Terschelling.

tel. 0562-449196

mob. 06.50.816.092

e-mail: admin@pzumkehr.nl

© Zumkehr Ecologisch Adviesbureau

Overname van gegevens uit dit rapport is toegestaan met bronvermelding.

De plaatsing van een demontabel strandpaviljoen op het Noordzeestrand van Vlieland; een ecologische beoordeling.

P.J.Zumkehr.

1. Inleiding.

Op het Noordzeestrand van Vlieland staat alleen ter hoogte van de strandovergang aan het uiteinde van de Vlielandse badweg een strandpaviljoen. De gemeente Vlieland wil meewerken aan de plaatsing van een tweede, demontabel, strandpaviljoen op het strand bij de strandovergang aan het einde van de Fortweg, op het uiterste oosten van het eiland. De locatie op het Noordzeestrand maakt deel uit van Natura2000-gebied *Waddenzee*, de aangrenzende duinen maken deel uit van Natura2000-gebied *Duinen Vlieland*. Ook de *Flora- en faunawet* is van toepassing. Zowel de plaatsing van het paviljoen als het gebruik ervan kunnen gevolgen hebben voor de beschermde natuurwaarden in de directe omgeving in het kader van de verschillende natuurbeschermingswetten. Het is verplicht deze gevolgen in kaart te brengen. De gemeente Vlieland heeft aan *Zumkehr Ecologisch Adviesbureau* te Midsland – Terschelling – de opdracht gegeven de effecten van het plan op de natuurwaarden in een rapport aan te geven. Het rapport kan worden beschouwd als een voortoets in het kader van Natura2000.

2. Het plangebied en het plan.

Het plangebied.

Het plangebied betreft de locatie op het Noordzeestrand nabij de strandovergang bij de Fortweg en de directe omgeving ervan. De locatie ligt op het strand nabij de duinvoet ter oostzijde van de strandovergang. Zie het kaartje in dit rapport.

Het plan.

Het plan betreft de plaatsing van een demontabel strandpaviljoen op de aangegeven locatie jaarlijks tussen 1 april en 1 oktober. Het paviljoen wordt na 1 oktober verwijderd en pas rond 1 april weer opgebouwd. Het paviljoen heeft een oppervlak van 75 m², gerekend zonder terras.

3. Informatiebronnen.

Voor het opstellen van dit rapport is gebruik gemaakt van beschikbare informatie met betrekking tot het voorkomen van beschermde natuurwaarden op Vlieland. Alleen gegevens van na 2000 zijn benut. Oudere gegevens worden als niet relevant beschouwd.

Wat betreft de vegetatiekundige gegevens is gebruik gemaakt van de vegetatiekartering van Buro Bakker (*Buro Bakker*, 2007). Tevens is gebruik gemaakt van de concept-habitattypekaart uit het concept-beheerplan van de Natura2000-gebieden op Vlieland (*DLG*, 2012). Vogelkundige gegevens zijn afkomstig van de in opdracht van Staatsbosbeheer uitgevoerde broedvogelinventarisatie (*SOVON*, 2005).

Aanvullend is in mei 2012 een bezoek aan het gebied gebracht, waarbij het plangebied en het aangrenzend duingebied zijn geïnventariseerd op de aanwezigheid van beschermde natuurwaarden.

4. Wettelijk kader.

4.1. De Natuurbeschermingswetgeving in Nederland.

In dit hoofdstuk is de relevante ecologische wet- en regelgeving kort samengevat. Voor een precieze weergave van juridisch relevante teksten raadplege men de oorspronkelijke uitgaven van de wetsteksten. De wettelijke bescherming van natuurwaarden valt in grote lijnen uiteen in twee delen: gebiedsbescherming (§3.1.1) en soortbescherming (§3.1.2).

4.1.1. Gebiedsbescherming

Bij gebiedsbescherming worden gebieden met bijzondere natuurwaarden wettelijk beschermd. Het gaat daarbij om de Natura2000 gebieden (Speciale beschermingszones; SBZ's), natuurreservaten in het kader van de Natuurbeschermingswet, de Ecologische Hoofdstructuur en de Planologische Kernbeslissing Waddenzee III.

Natuurbeschermingswet

In de in oktober 2005 in werking getreden nieuwe Natuurbeschermingswet 1998 is de gebiedsbescherming geregeld van Natura2000 gebieden en van Beschermd Natuurmonumenten. Deze gebieden omvatten de SBZ's, de Natuurmonumenten in het bezit van het rijk c..q. Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten in particulier eigendom. De SBZ's die in het kader van de Habitatrichtlijn zijn vastgesteld worden ook wel Habitatrichtlijngebieden genoemd. Ze zijn aangewezen vanwege bijzondere habitats en soorten (de zogenaamde 'kwalificerende waarden'), genoemd in respectievelijk bijlage I en bijlage II van de richtlijn. De SBZ's in het kader van de Vogelrichtlijn staan ook wel bekend als Vogelrichtlijngebieden. Ze zijn aangewezen ter bescherming van het leefgebied van bedreigde vogels en trekvogels. Als projecten en andere handelingen in of nabij een Natura 2000 gebied of Beschermd Natuurmonument plaatsvinden, moet onderzocht worden of deze significant negatieve effecten op de kwalificerende waarden van de SBZ of de natuurlijke kenmerken van het Beschermd Natuurmonument hebben. Als uit deze beoordeling blijkt dat de SBZ wordt aangetast, of duidelijke twijfel bestaat over het uitblijven van die aantasting, kan het bevoegd gezag (Gedeputeerde Staten of de Minister onder wiens verantwoordelijkheid het gebied beheerd wordt) slechts vergunning verlenen voor de gevraagde activiteit als er geen alternatieven zijn, er een dwingende reden van groot openbaar belang met die activiteit is gemoeid en vóór de ingreep compensatie van natuurwaarden is gerealiseerd. Voor Beschermd Natuurmonumenten geldt eveneens de genoemde voorwaarde van 'dwingende redenen van groot openbaar belang' voor vergunningverlening bij 'aantasting van de natuurlijke kenmerken'; een onderzoek naar alternatieven of het uitvoeren van compenserende maatregelen is echter niet verplicht.

Ecologische Hoofdstructuur

De Ecologische hoofdstructuur (EHS) is onderdeel van het rijksbeleid voor een netwerk van natuurgebieden door Nederland. Waar de grenzen nog globaal zijn vastgesteld, moeten onomkeerbare ingrepen voorkomen worden. Na vaststelling van de exacte grenzen zijn ruimtelijke ingrepen binnen de EHS niet toegestaan. In uitzonderingsgevallen kan het Rijk de natuurwaarden en functies van het EHS-gebied laten wijken voor andere functies van groot maatschappelijk belang. De initiatiefnemer dient deze belangen en mogelijke alternatieven uitgebreid te motiveren. Daarnaast dient hij *compenserende* dan wel *mitigerende (verzachtende) maatregelen* te treffen (Ministerie van LNV 2003).

In vrijwel geheel Friesland is inmiddels de feitelijke Provinciale Ecologische Hoofdstructuur vastgesteld (Streekplan Fryslân 2006). In het streekplan is verwoord dat een algemene zorgplicht bestaat voor de instandhouding van kwetsbare soorten. Ruimtelijke ingrepen in de EHS zijn niet toegestaan als deze de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant aantasten, tenzij er geen reële alternatieven zijn én er sprake is van 'redenen van groot openbaar belang'. Voor Vogelrichtlijngebieden of Natuurbeschermingswetgebieden – zoals hier het geval is – gelden

aanvullende eisen. In het geval van een ingreep worden alle nodige mitigerende maatregelen getroffen. Bij Habitatrichtlijngebieden met prioritaire soorten en/of habitats, zijn onder 'dwingende redenen van groot openbaar belang' niet begrepen 'redenen van sociale of economische aard'. Bij natuurcompensatie is een uitgangspunt dat geen netto-verlies optreedt aan waarden voor wat betreft areaal, kwaliteit en samenhang van de EHS. Voor de Waddeneilanden geldt dat feitelijk alleen kwalitatieve (geen kwantitatieve compensatie) mogelijk is.

Planologische Kernbeslissing Waddenzee II en III

De planologische kernbeslissing (pkb) Derde Nota Waddenzee (VROM 2001) bevat de hoofdlijnen van het rijksbeleid voor de Waddenzee (VROM 2001). De pkb is gebiedsgericht van karakter en integreert het ruimtelijk en ruimtelijk relevante rijksbeleid voor de Waddenzee. De grens van het pkb-gebied kan worden omschreven als het zeegebied van Den Helder tot de rijksgrens met Duitsland. Het pkb-gebied wordt aan de noordkant begrensd door onder meer de kwelders en platen van de Waddenzee van de eilanden.

De hoofddoelstelling voor de Waddenzee is de duurzame bescherming en ontwikkeling van de Waddenzee als natuurgebied en het behoud van het unieke open landschap. Om dit te bereiken is het beleid onder meer gericht op de duurzame bescherming en/of een zo natuurlijk mogelijke ontwikkeling van de flora en de fauna en tevens op behoud van de landschappelijke kwaliteiten, met name rust, weidsheid, open horizon en natuurlijkheid. Nieuwe activiteiten dan wel uitbreiding of wijziging van bestaande activiteiten met een economische en/of recreatieve betekenis zijn mogelijk, mits zij passen binnen de hoofddoelstelling voor de Waddenzee.

Met betrekking tot het ontwikkelingsperspectief stelt de pkb onder meer:
De Waddenzee is primair een natuurgebied en een uniek open landschap. De natuurlijke dynamiek van de fysische processen in de Waddenzee, op de Waddeneilanden en in de Noordzeekustzone wordt zo min mogelijk beperkt, zodat zich nieuwe platen, geulen en jonge duin- en kustgebieden kunnen ontwikkelen. De rust, weidsheid en open horizon zijn gewaarborgd en worden hoog gewaardeerd.
Zeezoogdieren, vissen en (trek)vogels zijn duurzaam verzekerd van voldoende voedsel en rust- en voortplantingsgebieden.

Het rijksbeleid ten aanzien van de recreatie op de Waddenzee is gericht op het beheersbaar maken en houden van het recreatief medegebruik en het ontwikkelen van duurzame vormen van recreatie, waarbij de natuurlijke draagkracht van het gebied uitgangspunt is. Voor het recreatief medegebruik geldt een zonering waarbij de voor verstoring gevoelige gebieden worden ontzien. Voorts wordt gesteld dat de flora en fauna van de Waddenzee zich meer ongestoord dienen te kunnen ontwikkelen. Zeehonden behoeven voldoende voedsel en rustplaatsen. Hetzelfde geldt voor de vogels die voldoende ongestoorde hoogwatervluchtplaatsen moeten kunnen vinden en op acceptabele vluchtafstand over voldoende voedsel moeten beschikken, wat zij aldaar ongestoord tot zich moeten kunnen nemen. Een meer ongestoorde ontwikkeling van de Waddenzee is alleen mogelijk wanneer het menselijk gebruik van het gebied hierop (meer) wordt afgestemd (bijvoorbeeld via zonering) of indien bepaald gebruik - op termijn - wordt afgebouwd. Richting het jaar 2030 zet het kabinet hierop in.

Nieuwe activiteiten en uitbreiding of wijziging van bestaande activiteiten in de Waddenzee dienen daarom aan de hoofddoelstelling te worden getoetst. Het afwegingskader dient ook te worden toegepast voor activiteiten buiten het pkb-gebied die de wezenlijke kenmerken of waarden van de

Waddenzee kunnen aantasten (externe werking). Het afwegingskader komt sterk overeen met dat van de Vogel- en Habitatrichtlijn. Elementen hieruit zijn:
Nagegaan dient te worden of er sprake is van aantasting van *wezenlijke kenmerken* of waarden van de Waddenzee.

Er dient rekening te worden gehouden met eventuele *cumulatieve effecten* van verschillende activiteiten op de wezenlijke kenmerken of waarden van de Waddenzee.
Toestemming voor een activiteit kan slechts worden gegeven nadat zekerheid is verkregen dat de activiteit de wezenlijke kenmerken of waarden van de Waddenzee niet zal aantasten. Het *voorzorgbeginsel* brengt met zich mee dat er bij twijfel wordt uitgegaan van aantasting van wezenlijke kenmerken of waarden en van de meest verstrekkende effecten voor de Waddenzee (*worst-case scenario*).

Voor een activiteit die leidt tot aantasting van de wezenlijke kenmerken of waarden en waarvoor geen reële alternatieven aanwezig zijn dient te worden nagegaan of er sprake is van *dwingende redenen van groot openbaar belang*.

Bij een activiteit die leidt tot een aantasting van de wezenlijke kenmerken of waarden dienen *mitigerende en compenserende maatregelen* getroffen te worden. Deze maatregelen dienen in onderlinge samenhang te worden gezien waarbij de eis geldt dat geen netto verlies aan wezenlijke kenmerken of waarden optreedt.

Verdere gebiedsbescherming

De verdere bescherming van natuurgebieden is in beginsel geregeld in bestemmingsplannen die voor alle gronden in Nederland zijn opgesteld wegens de Wet op de Ruimtelijke Ordening.

4.1.2. Soortbescherming.

Flora- en faunawet

Op 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. Hierin is de soortbescherming geregeld. Daarnaast geldt voor alle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving de 'zorgplicht'.

Zorgplicht

De zorgplicht houdt in dat iedereen dient te voorkomen dat zijn handelen nadelige gevolgen voor flora en fauna heeft. Als dat niet mogelijk is, dienen die gevolgen zoveel mogelijk beperkt of ongedaan gemaakt te worden (artikel 2 Flora- en faunawet). De zorgplicht geldt altijd, zowel voor beschermde als onbeschermde soorten. Op overtreding van artikel 2 staan overigens geen sancties.

Beschermde soorten

In de Flora- en faunawet heeft de overheid van nature in Nederland voorkomende planten- en diersoorten aangewezen die beschermd moeten worden. Ook de beschermde soorten onder de Europese richtlijnen (Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn) zijn hierin opgenomen. De bescherming houdt in dat het verboden is om beschermde, inheemse planten te beschadigen (artikel 8). Het is ook verboden om beschermde, inheemse dieren te doden, verontrusten, dan wel hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen of te verstoren (artikelen 9 tot en met 12).

Zorgvuldig handelen

'Zorgvuldig handelen' (artikelen 2b, 2c, 2d en 16c AMvB) gaat verder dan het voldoen aan de zorgplicht. Dit begrip is gekoppeld aan de beschermde soorten waarvoor ontheffing kan worden aangevraagd. Niet-zorgvuldig handelen is strafbaar. Zorgvuldig handelen vereist altijd een *inspanning* om te overzien wat de beoogde ingreep teweeg zal brengen. Een initiatiefnemer moet bijvoorbeeld altijd vooraf inventariseren welke beschermde, niet-vrijgestelde soorten aanwezig zijn in een gebied

waar een ingreep is gepland. Ook moet hij in redelijkheid alles doen of laten om te voorkomen, of zoveel mogelijk te beperken, dat de artikelen 8-12 van de Flora- en faunawet worden overtreden. De eerste stap daartoe is een goede planning om bijvoorbeeld verstoring van dieren in de voortplantingstijd te voorkomen.

Drie beschermingsregimes

Met ingang van 2005 zijn een aantal wijzigingen van Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB) bij de Flora- en faunawet in werking getreden. Hierdoor is het beschermingsregime van inheemse beschermde planten en dieren veranderd. Er zijn nu drie categorieën van soorten. De indeling is bepaald door de zeldzaamheid of de mate van bedreiging van de soorten in Nederland, waarbij ook de beschermde soorten onder de Habitatrichtlijn zijn ingepast. Het gaat om de volgende beschermingscategorieën:
soorten waarvoor *vrijstelling* mogelijk is (licht beschermde soorten);
soorten waarvoor vrijstelling mogelijk is, mits aantoonbaar wordt gewerkt conform een goedgekeurde *gedragscode* (middelzwaar beschermde soorten);
soorten waarvoor *onthefing* moet worden aangevraagd (zwaar beschermde soorten).

Categorie 1. De eerste categorie geldt voor een aantal beschermde, maar algemeen voorkomende planten- en diersoorten (zoals Zwanenbloem, Bosmuis, Bunzing, Bruine kikker), volgens tabel 1 bij de AMvB. De wetgever gaat er vanuit dat verlening van vrijstelling voor deze soorten geen afbreuk doet aan hun huidige, gunstige staat van instandhouding. Voor deze soorten geldt wél de zorgplicht (zie hiervoor).

Categorie 2. De tweede categorie geldt de soorten die zijn vermeld in tabel 2 bij de AMvB. De *gedragscode* die voor vrijstelling is vereist moet ter goedkeuring worden ingediend bij de minister van LNV. De gedragscode moet vermelden hoe bij het uitvoeren van de werkzaamheden schade aan planten en dieren en hun verblijfplaatsen voorkomen - of zoveel mogelijk beperkt - wordt. Er moet *aantoonbaar* volgens de gedragscode worden gewerkt om te voldoen aan de bewijslast. Dit betekent dat de werkprocessen gedocumenteerd moeten worden.

Als er nog geen gedragscode is, moet bij overtreding van de artikelen 8-12 een ontheffing worden aangevraagd. De toetsing die dan plaatsvindt, betreft een 'lichte toets'. Hierbij wordt alleen getoetst of de activiteiten de gunstige staat van instandhouding van een soort in gevaar brengen. Deze toets vereist *vrijwel altijd* dat er inzicht moet zijn in de betekenis van het plangebied als leefgebied voor de soort *in relatie tot de omliggende populaties*. Als dat inzicht niet bestaat, dient daar onderzoek naar plaats te vinden. Dat kan betekenen dat ook onderzoek buiten het plangebied nodig is.

Categorie 3. De soorten van de derde categorie zijn in tabel 3 van de AMvB genoemd. Deze tabel bevat de soorten die op bijlage IV van de Habitatrichtlijn staan en andere aangewezen soorten. Wanneer verbodsbepalingen worden overtreden is een ontheffingsaanvraag nodig, die wordt getoetst aan drie criteria (de zogenaamd 'uitgebreide toets'):
de ingreep doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort;
er is geen alternatief voor de ingreep;
er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang.
Voor een ontheffing moet aan alle drie de criteria voldaan zijn.

Vogels

Voor vogels geldt een algemene bescherming, waarbij het verboden is vogels en hun nesten in het broedseizoen te verstoren. Dat betekent dat het in die periode niet is toegestaan om werkzaamheden in een gebied te starten die bedreigend zijn voor broedvogels. Voor de meeste soorten geldt een broedseizoen van 15 maart tot en met 15 juli. Wanneer vóór het broedseizoen wordt gestart met de schadelijke werkzaamheden, is de kans zeer gering dat daar broedvogels gaan nestelen.

Met ingang van 26 augustus 2009 heeft het ministerie van LNV (nu EL&I) een nieuw beleid ten aanzien van broedvogels ingezet. Verblijfsplaatsen van broedvogels zijn door de Flora- en faunawet

beschermd. De Flora- en faunawet kent hierbij geen standaardperiode voor het broedseizoen meer. Het gaat bovendien om individuele broedgevallen.

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest. Deze eenmalig te gebruiken nesten vallen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet in de periode dat deze daadwerkelijk gebruikt worden. Van een beperkt aantal vogels is de nestlocatie het gehele jaar beschermd door de Flora- en faunawet. Het betreft dan vogels die:

- het gehele jaar door gebruik maken van hun nestlocatie als vaste rust- en/of verblijfplaatsen;
- erg honkvast en al dan niet koloniebroeders zijn. Deze soorten keren ieder jaar naar dezelfde locaties terug. De voorwaarden waaraan de nestlocaties moeten voldoen zijn erg specifiek en vaal slechts in beperkte mate in het landschap beschikbaar;
- jaar in jaar uit van het zelfde nest gebruik maken en zelf niet of nauwelijks in staat zijn om een eigen nest te bouwen.

Indien een jaarrond beschermd nest is aangetroffen moet altijd een omgevingscheck uitgevoerd worden. Een deskundige dient dan te onderzoeken of er voor de soort in de omgeving voldoende plekken en materiaal aanwezig zijn om zelf een vervangende locatie te vinden en een vervangend nest te maken. Indien dit niet mogelijk is, dient een vervangende nestlocatie aangeboden te worden. Wanneer dit ook niet mogelijk blijkt, dient een ontheffing aangevraagd te worden.

Ontheffing kan alleen verkregen worden op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn.

Wettelijke belangen zijn:

- bescherming van Flora- en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid of openbare veiligheid.

De nesten van de volgende vogelsoorten zijn het hele jaar beschermd:

- Boomvalk
- Buizerd
- Gierwaluw
- Grote gele kwikstaart
- Havik
- Huismus
- Kerkuil
- Oehoe
- Ooievaar
- Ransuil
- Roek
- Slechtvalk
- Sperwer
- Steenuil
- Wespindief
- Zwarte wouw.

Rode Lijsten

Nederland heeft voor een aantal bedreigde en kwetsbare planten- en diergroepen Rode Lijsten samengesteld. De doelstelling van de Rode Lijst is het bieden van duurzame bescherming aan een soort en zijn leefgebied. De Rode Lijst bestaat uit Nederlandse soorten die vanwege hun aantalsverloop of kwetsbaarheid speciale aandacht nodig hebben om hun voorkomen in ons land veilig te stellen. Hoewel de Rode Lijsten voor de meeste soortgroepen officieel door het ministerie van LNV zijn vastgesteld, hebben ze geen juridische status. Een aantal Rode-Lijstsoorten is ondergebracht in de Flora- en faunawet.

4.2. Welke natuurbeschermingswetgeving is van toepassing op het plangebied?

4.2.1. *Natuurbeschermingswet 1998 en Natura2000 gebieden.*

Op Vlieland is sprake van drie Natura2000-gebieden die vallen onder de Natuurbeschermingswet 1998, namelijk:

- *Duinen Vlieland*
- *Noordzeekustzone*
- *Waddenzee.*

Het plangebied zelf is gelegen binnen de grenzen van Natura2000-gebied *Waddenzee*, en grenst aan Natura2000-gebied *Duinen Vlieland*. Het duingebied, dat op enkele tientallen meters ten zuiden van de locatie ligt, maakt deel uit van dit Natura2000-gebied. Zie verder het kaartje in dit rapport. Het Natura2000-gebied *Noordzeekustzone* valt volledig buiten het plangebied. De afstand van het plangebied tot dit Natura2000-gebied is dermate groot, dat geen effecten van de plaatsing en het gebruik van het paviljoen op de beschermde natuurwaarden ervan zullen optreden. Een toetsing met betrekking tot de instandhoudingsdoelen Natura2000-gebied *Noordzeekustzone* is niet nodig.

4.2.2. *Provinciale Ecologische Hoofdstructuur.*

De begrenzings die door de Provincie Friesland zijn vastgesteld in het kader van de Ecologische Hoofdstructuur komen in het plangebied overeen met die van de Natuurbeschermingswet 1998. Bebouwde gebieden vallen buiten de begrenzing van de Ecologische Hoofdstructuur. De locatie maakt echter deel uit van de EHS.

4.2.3. *PKB-Waddenzee III.*

De PKB-Waddenzee beschermt het Nederlandse waddegebied. Het plangebied ligt niet binnen de grenzen van het PKB-gebied en ook niet langs de rand ervan. De PKB-Waddenzee is dan ook niet van toepassing.

4.2.4. *Flora- en faunawet.*

De soorten die beschermd zijn in het kader van de Flora- en faunawet zijn ook beschermd in het plangebied. Uitvoering van de plannen is alleen mogelijk als er ten aanzien van de beschermde soorten gehoor wordt gegeven aan de *zorgplicht* en *zorgvuldig handelen*. Van belang is echter dat door middel van een Algemene Maatregel van Bestuur de soorten zijn ingedeeld in drie categorieën met drie beschermingsregimes. Voor soorten uit categorie 1 (algemene soorten) geldt een vrijstelling, voor soorten uit categorie 2 geldt een vrijstelling als wordt voldaan aan de principes van zorgplicht en zorgvuldig handelen, dat wil zeggen dat bij uitvoering van de plannen een gedragscode wordt opgesteld waaruit blijkt dat binnen het plangebied ruimte blijft voor de beschermde soorten en bij de uitvoering van de plannen met de soorten rekening wordt gehouden. Indien hieraan wordt voldaan geldt ook voor soorten uit categorie 2 een vrijstelling van de Flora- en faunawet. Een aanvraag voor een ontheffing van de Flora- en faunawet is alleen nodig indien in het plangebied soorten voorkomen uit categorie 3, of als soorten van categorie 2 voorkomen maar niet aan de eisen van *zorgplicht* en *zorgvuldig handelen* kan worden voldaan.

4.3. De instandhoudingsdoelen van Natura2000-gebied *Duinen Vlieland*.

De volgende instandhoudingsdoelen zijn voor Natura2000-gebied *Duinen Vlieland* geformuleerd (prioritaire typen en soorten zijn aangeduid met een *):

Habitattypen.

- H1310. Eenjarige pioniervegetaties van slik- en zandgebieden met *Salicornia* ssp. en andere zoutminnende soorten.
- H1330. Atlantische schorren (*Glauco-Puccinellietalia maritimae*).
- H2120. Wandelende duinen op de strandwal met *Ammophila arenaria* ("witte duinen").
- H2130. * Vastgelegde kustduinen met kruidvegetatie ("grijze duinen")
- H2140. * Vastgelegde ontkalkte duinen met *Empetrum nigrum*.
- H2150. * Atlantische vastgelegde ontkalkte duinen (*Calluno – Ulicetea*).
- H2160. Duinen met *Hippophae rhamnoides*.
- H2170. Duinen met *Salix repens* ssp *argentea* (*Salicion arenariae*).
- H2180. Beboste duinen van het Atlantische, continentale en boreale gebied.
- H2190. Vochtige duinvalleien

Soorten.

- H 1930. Groenknolorchis (*Liparis loeselii*).

Broedvogels:

- Lepelaar
- Bruine kiekendief
- Blauwe kiekendief
- Porseleinhoen
- Kluut

Trekvogels en overwinteraars.

- Aalscholver
- Pijlstaart
- Slobeend
- Eider
- Tureluur
- Kleine mantelmeeuw
- Tapuit.

De instandhoudingsdoelen zijn vastgelegd in het definitieve aanwijzingsbesluit voor het Natura2000-gebied *Duinen Vlieland*, maar zijn enigszins gewijzigd ten opzichte van het concept aanwijzingsbesluit. Onder meer is de Velduil uit de lijst van broedvogels geschrapt.

De kernopgaven voor Natura2000- gebied *Duinen Vlieland* luiden als volgt:

- Ruimte voor natuurlijke verstuing in de witte en embryonale duinen, onder meer van belang als habitat van de Kleine mantelmeeuw en de Strandplevier.
- Uitbreiding en herstel van de kwaliteit van de grijze duinen als habitat van Tapuit en Blauwe kiekendief door het tegengaan van vergrassing en verstruweling.
- Behoud oppervlakte en kwaliteit duinen met Kraaiheide
- Behoud oppervlakte en kwaliteit vochtige duinvalleien (kalkrijk).

4.4. De instandhoudingsdoelen van Natura2000-gebied *Waddenzee*.

Natura2000-gebied Waddenzee is aangewezen voor de volgende natuurlijke habitattypen (prioritaire habitattypen aangeduid met een sterretje):

- H1110A Permanent overstromde zandbanken (getijdengebied).
- H1140A Slik- en zandplaten (getijdengebied)

H1310A	Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)
H1310B	Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)
H1320	Slijkgrasvelden
H1330A	Schorren en zilte graslanden (buitendijks)
H1330B	Schorren en zilte graslanden (binnendijks)
H2110	Embryonale duinen
H2120	Witte duinen
H2130B	* Grijze duinen (kalkarm)
H2160	Duindoornstruwelen
H2190B	Vochtige duinvalleien (kalkrijk)

Het Natura2000-gebied is aangewezen voor de volgende habitatsoorten:

H1095	Zeeprik
H1099	Rivierprik
H1103	Fint
H1364	Grijze zeehond
H1365	Gewone zeehond

Broedvogelsoorten:

A034	Lepelaar
A063	Eider
A081	Bruine kiekendief
A082	Blauwe kiekendief
A132	Kluut
A137	Bontbekplevier
A138	Strandplevier
A183	Kleine mantelmeeuw
A191	Grote stern
A193	Visdief
A194	Noordse stern
A195	Dwergstern
A222	Velduil

Niet broedvogelsoorten:

A005	Fuut
A017	Aalscholver
A034	Lepelaar
A037	Kleine zwaan
A039	Toendrarietgans
A043	Grauwe gans
A045	Brandgans
A046	Rotgans
A048	Bergeend
A050	Smient
A051	Krakeend
A052	Wintertaling
A053	Wilde eend
A054	Pijlstaart
A056	Slobeend
A062	Toppereend
A063	Eider

A067	Brilduiker
A069	Middelste zaagbek
A070	Grote zaagbek
A103	Slechtvalk
A130	Scholekster
A132	Kluut
A137	Bontbekplevier
A140	Goudplevier
A141	Zilverplevier
A142	Kievit
A143	Kanoet
A144	Drieteenstrandloper
A147	Krombekstrandloper
A149	Bonte strandloper
A156	Grutto
A157	Rosse grutto
A160	Wulp
A161	Zwarte ruiter
A162	Tureluur
A164	Groenpootruiter
A169	Steenloper
A197	Zwarte stern

5. De natuurwaarden van het plangebied en de directe omgeving.

5.1. Het Noordzeestrand.

Het Noordzeestrand is ter hoogte van de strandovergang bij de Fortweg smal; de maximale breedte is maximaal 100 meter. Het strand is versterkt door strekdammen. Direct ten oosten van de locatie buigt het strand af in zuidelijke richting en vormt zo de oostelijke kop van Vlieland.

Het strand heeft een min of meer natuurlijke opbouw van de vloedlijn tot aan de duinen van de zeereep. Het strandgedeelte nabij de zeereep op de locatie voor het strandpaviljoen ligt enkele meters hoger dan het strandgedeelte nabij de vloedlijn. Er komt op dit deel van het Noordzeestrand geen vegetatie voor. Er zijn geen embryonale duinen aanwezig. Het strand is op en in de omgeving van de locatie te smal om geschikt te zijn als broedlocatie voor vogels. Er komen dan ook geen broedvogels voor. Het strand nabij de vloedlijn en de strekdammen worden gebruikt als foerageergebied voor een aantal vogelsoorten, waaronder drieteenstrandloper, steenloper, diverse soorten meeuwen en incidenteel de paarse strandloper. Het strand is niet geschikt als rustplaats voor zeehonden.

5.2. Het duingebied ten zuiden van de locatie.

5.2.1. Vegetatie.

Zeereep.

De duinen op enkele tientallen meters ten zuiden van de locatie behoren tot de zeereep van Vlieland. Het betreft hoge duinen met een hoge mate van dynamiek. De kustlijn van dit deel van Vlieland is betrekkelijk stabiel of iets terugwijkend, maar is zeker geen aangroeiende kustlijn. De zeereep heeft dan ook aan de zeezijde het karakter van een afslagduin, met een naar het strand toe steile helling. De duinvoet aan de strandzijde is begroeid met helm (*Ammophila arenaria*) en een smalle zone van biestaruwgras (*Elytrigia juncea boreoatlantica*). De vegetatie aan de landzijde van de zeereep wordt eveneens gedomineerd door helm. Hier is sprake van een hogere biodiversiteit, dankzij de aanwezigheid van een aantal duineigen plantensoorten, zoals zeemelkdistel (*Sonchus arvensis maritimus*), roodzwenkgras (*Festuca rubra*), duinzwenkgras (*Festuca arenaria*), heksenmelk (*Euphorbia esula*), kruipend stalkruid (*Ononis repens repens*), zanddoddegras (*Phleum arenarium*), zandhoornbloem (*Cerastium semidecandrum*), scheve hoornbloem (*Cerastium diffusum*) en groot duinsterretje (*Syntrichia ruralis ruraliformis*). In plantensociologisch opzicht wordt de zeereep gerekend tot het *Ammophilion*, de zogenaamde Witte duinen. Plaatselijk komen struwelen voor van duindoorn (*Hippophae rhamnoides*).

Grijze duinen.

De vegetatie aan de binnenzijde van de zeereep wordt in het algemeen gerekend tot de associatie van buntgras en duinviooltje (*Violo-Corynephorum*). Op de overgang naar de zeereep komt de associatie van groot duinsterretje en zanddoddegras (*Tortula-phleum*) voor. Elders komen vegetaties voor van de associatie van fijn schapengras en geel walstro (*Festuco Galietum*). Deze vegetaties worden allen gerekend tot de zogenaamde Grijze duinen. In het algemeen zijn de vegetaties in het duingebied vergrast en is sprake van een dominantie van helm, duinriet (*Calamagrostis epigejos*) of gewoon struisgras (*Agrostis capillaris*). Verjonging van de vegetatie ontstaat door het instuiven van geringe hoeveelheden zand uit de zeereep en door de begrazing van de vegetatie door konijnen. Binnen de grijze duinen komen een aantal waardevolle plantensoorten voor, zoals duinviooltje (*Viola curtisii*), hondsviooltje (*Viola canina*), gewone vleugeltjesbloem (*Polygala vulgaris*), kruipend stalkruid (*Ononis repens repens*), geel walstro (*Galium verum*), glad walstro (*Galium mollugo*), duinkruiskruid (*Jacobaea vulgaris dunense*), duinroos (*Rosa pimpinellifolia*), egelantier (*Rosa rubiginosa*), gewone ossentong (*Anchus officinalis*), ruw vergeetmijnietje (*Myosotis ramosissima*), zandhoornbloem (*Cerastium semidecandrum*) en eikvaren (*Polypodium vulgare*). Plaatselijk komen struwelen voor van duindoorn, kruipwilg (*Salix repens*), zachte berk (*Betula pubescens*) en rimpelroos (*Rosa rugosa*). Op een afstand van meer dan 100 meter van de locatie gaat

de vegetatie in de binnenduinen geleidelijk over in grijze duinen van een kalkarmer type, waarin ook struikhei (*Calluna vulgaris*) en kraaihei (*Empetrum nigrum*) voorkomt.

Vochtige duinvallei.

Aan de binnenzijde van de zeereep tussen de locatie en camping Stortemelk ligt de Oosterse Vallei, een vochtige duinvallei met een soortenrijke hooilandvegetatie, waarin onder meer voorkomen rietorchis (*Dactylorhiza majalis praetermissa*), addertong (*Ophioglossum vulgatum*), kleine ratelaar (*Rhinanthus minor*), grote ratelaar (*Rhinanthus angustifolius*), echte koekoeksbloem (*Silene flos-cuculi*), egelboterbloem (*Ranunculus flammula*), sierlijk vetmuur (*Sagina nodosa*), gewone ogentroost (*Euphrasia stricta*), zeegroene zegge (*Carex flacca*) en drienvervige zegge (*Carex trinervis*). De afstand van de locatie voor het strandpaviljoen tot de vallei bedraagt meer dan 300 meter.

5.2.2. Vogels

Het duingebied nabij de locatie van het strandpaviljoen aan weerszijde van de Fortweg is in mei 2012 geïnventariseerd op het voorkomen van broedvogels. Aangetroffen soorten zijn:

Bergeend (1 paar)
Fazant (1 paar)
Wulp (1 paar)
Holenduif (1 – 2 paar)
Houtduif (1 paar)
Koekoek (1 paar)
Graspieper (min. 5 paar)
Witte kwikstaart (1 paar)
Heggenmus (1 paar)
Grasmus (min. 3 paar)
Fitis (min. 3 paar)
Roodborsttapuit (1 paar)
Nachttegaal (1 paar)
Kneu (min. 1 paar)
Ekster (1 paar)

Er zijn recent (na 2000) geen broedgevallen van de Tapuit vastgesteld.

Broedgevallen van Blauwe kiekendief, Bruine kiekendief, Velduil, Lepelaar, Porseleinhoen, Eider, Kluut, Dwergstern, Strandplevier, Bontbekplevier en Kleine mantelmeeuw komen in de directe en ruime omgeving van het plangebied niet voor. Ze zijn binnen afstand van twee kilometer van het plangebied niet vastgesteld.

5.2.3. Reptielen en Amfibieën.

In het duingebied ten zuiden van het plangebied komt een populatie voor van de zandhagedis (*Lacerta agilis*). Het betreft hier een Habitatrichtlijn 4 soort die echter geen deel uitmaakt van de instandhoudingsdoelen van Natura2000- gebied *Duinen Vlieland*. De soort maakt deel uit van categorie 3 van de Algemene Maatregel van Bestuur van de Flora- en faunawet, met soorten die strikt beschermd zijn.

Het duingebied betreft een open, droog gebied, waarbinnen geen geschikt leefgebied voorkomt voor amfibieën. De Oosterse vallei is in beperkte mate geschikt als leefgebied van de rugstreeppad (*Bufo calamita*), eveneens een soort van Habitatrichtlijn 4 die niet tot de instandhoudingsdoelen van het Natura2000-gebied behoort, maar wel strikt beschermd is door de Flora- en faunawet. Alleen in vochtige jaren waarin het grondwater in het voorjaar langdurig boven het maaiveld staat kan de vallei als leefgebied door de rugstreeppad worden benut.

Overige soorten reptielen en amfibieën komen in en in de omgeving van het plangebied niet voor.

5.2.4. Ongewervelden

Er zijn geen populaties vastgesteld van soorten ongewervelden van de Habitatrichtlijn of van soorten die beschermd zijn door de Flora- en faunawet. Er zijn geen kolonies van de kale of behaarde rode bosmier (Flora- en faunawet) aangetroffen.

5.2.5. Zoogdieren.

Voorkomende soorten zoogdieren in en in de omgeving van het plangebied zijn konijn, egel, bosmuis, huismuis, bosspitsmuis en bruine rat. Het betreft allen soorten van categorie 1 van de AMvB van de Flora- en faunawet, de lijst van soorten waarvoor op voorhand vrijstelling van de wet geldt. Er komen geen populaties voor van soorten vleermuizen.

6. De effecten van de uitvoering van het plan op de beschermde natuurwaarden.

6.1. Natura2000.

6.1.1. Natura2000-gebied *Waddenzee*.

De locatie waar het demontabele paviljoen geplaatst wordt ligt op het Noordzeestrand op enkele tientallen meters van de duinvoet aan de oostzijde van de strandovergang van de Fortweg. De locatie valt volledig binnen Natura2000-gebied *Waddenzee*. De effecten van de plaatsing van het paviljoen en het gebruik ervan op de instandhoudingsdoelen van het Natura2000-gebied worden hier in kaart gebracht.

Habitatrichtlijn typen.

De habitattypen die tot de instandhoudingsdoelen van het Natura2000-gebied behoren, zijn hieronder nogmaals genoemd. Per habitatype wordt aangegeven op welke afstand van het plangebied de habitattypen voorkomen.

H1110A Permanent met zeewater van geringe diepte overstroomde zandbanken.

Het betreft hier een habitatype dat voornamelijk voorkomt in de zeegaten tussen de verschillende Waddeneilanden. Ook in het zeegat tussen Vlieland en Terschelling is het habitatype toegewezen. Nabij de locatie voor het paviljoen op het Noordzeestrand komt het habitatype niet voor. De afstand tot de betreffende zandbanken in het zeegat tussen Vlieland en Terschelling bedraagt minimaal 1500 meter.

H1140A Slik- en zandplaten.

Op het Noordzeestrand wordt de zone die dagelijks tijdens hoog water overstroomt, maar bij laag water droog valt tot dit habitatype gerekend. De zone strekt zich uit langs de zeezijde van het hele Noordzeestrand tussen de strekdammen, en ligt derhalve ook op het strand nabij de locatie van het paviljoen. De afstand tussen het paviljoen en het habitatype bedraagt 100 tot 200 meter.

H1310A en B Eenjarige pioniersvegetaties van slik- en zandgebieden met *Salicornia* spp. en andere zoutminnende soorten

Het betreft hier een habitatype met pioniervegetaties van zeekraal die binnen het Natura2000-gebied alleen voorkomt op plekken met brede stranden en een aangroeiende kustlijn. Op het Noordzeestrand van het oostelijke deel van Vlieland komt het habitatype niet voor. De afstand van de locatie tot de meest dichtbij zijnde gebied waar het habitatype voorkomt bedraagt meer dan 10 kilometer.

H1320 Slijkgrasvelden.

Locaties met habitatype H1320 worden gedomineerd door Engels slijkgras. Ze komen lokaal voor in het Waddengebied op plaatsen met een aanzienlijke aanslibbing. Op Vlieland is het type zeldzaam in de kweldervegetaties in de Waddenzee ten zuiden van het eiland. Binnen 10 kilometer van het plangebied komt het habitatype niet voor.

H1330A en B Atlantische schorren (*Glauco Puccinellietalia maritimae*)

Het betreft hier een kweldervegetatie die binnen Natura2000-gebied Noordzeekustzone uitsluitend voorkomt in gebieden met brede stranden en een aangroeiende kust. Op het Noordzeestrand van het oostelijke deel van Vlieland komt het habitatype niet voor. De afstand van de locatie tot de meest dichtbij zijnde gebied waar het habitatype voorkomt bedraagt meer dan 10 kilometer.

H2110 Embryonale wandelende duinen

Embryonale duinen komen op het Noordzeestrand uitsluitend voor op stranden met een breedte van meer dan 500 meter. Het gaat dan om een zone aan de duinvoet waar zandophoping plaats vindt en waar pioniervegetaties van biestarwegras aanwezig zijn. Het strand rondom de locatie van het paviljoen is smal, en een zone met embryonale duinen ontbreekt er. Feitelijk geldt dit voor het hele

Noordzeestrand van oostelijk Vlieland. Embryonale duinen komen niet voor binnen een afstand van 10 kilometer van de locatie voor het paviljoen.

H2120 Wandelende duinen op de strandwal met *Ammophila arenaria* ("witte duinen")

Het betreft hier hoog opgestoven duinen met een dominante begroeiing van helm. De direct ten zuiden van de locatie liggende duinen behoren tot het habitattype, maar liggen binnen Natura2000-gebied *Duinen Vlieland* (zie hierna). Binnen Natura2000-gebied Noordzeekustzone komt het habitattype niet voor binnen een afstand van 10 kilometer van de locatie.

H2130B * Grijze duinen (kalkarm).

H2160 Duindoornstruwelen

Habitattype H2130B komt veelvuldig voor in de duinen ten zuiden van het plangebied. Deze gebieden worden echter gerekend tot Natura2000-gebied *Duinen Vlieland*. Binnen de grenzen van Natura2000-gebied *Waddenzee* ontbreekt het habitattype H2130 binnen een afstand van 10 kilometer van het plangebied. Hetzelfde geldt voor habitattype H2160 Duindoornstruwelen.

H2190B Vochtige duinvalleien

Vochtige duinvalleien (Oosterse vallei) in de nabijheid van de locatie liggen binnen Natura2000-gebied *Duinen Vlieland* (zie hierna). Binnen Natura2000-gebied Noordzeekustzone komt het habitattype niet voor binnen een afstand van 10 kilometer van de locatie.

Effecten.

Het enige habitattype dat voorkomt op korte afstand van de locatie is habitattype H1140 – Slik en zandplaten. Alle andere habitattypen komen voor op een dermate grote afstand van het plangebied dat enig effect van de plaatsing van het paviljoen en het gebruik ervan op de habitattypen is uitgesloten.

Met betrekking tot habitattype H1140 kan het volgende worden opgemerkt.

- De locatie van het paviljoen ligt niet binnen het deel van het strand dat tot het habitattype gerekend wordt.
- De plaatsing van het paviljoen op de aangegeven locatie heeft geen enkel negatief effect op de kwaliteit of de omvang van habitattype H1140, daar de afstand tot het habitattype te groot is, en voor de aanvoer en verwijdering van het paviljoen in april en oktober gebruik kan worden gemaakt van de strandovergang bij de Fortweg, zodat habitattype H1140 niet wordt bereden.
- Indien er voor wordt gekozen voor de plaatsing van het paviljoen en de verwijdering een aanvoerroute te volgen via Noordzeestrand vanaf de Vlieland badweg, dan zal gebruik worden gemaakt van een route over het harde strand ten zuiden van de sterkdammen. Daar habitattype H1140 zich bevindt tussen de strekdammen, wordt het dan niet bereden. Het gebruik van een route naar het paviljoen over het Noordzeestrand heeft derhalve geen negatief effect op habitattype H1140.
- Het gebruik van het paviljoen kan er toe leiden dat het Noordzeestrand ter plaatse door recreanten iets drukker gebruikt gaat worden dan tot nu toe het geval is. Habitattype H1140 wordt extensief betreden door recreanten bij laag water zonder enige negatieve gevolgen voor de omvang en kwaliteit van het habitattype. Een geringe toename van de betredingsdruk heeft geen negatieve effecten op de omvang en de kwaliteit van het habitattype ter plaatse.
- Samengevat heeft de plaatsing van het paviljoen op de aangegeven locatie en het gebruik ervan geen negatieve effecten op habitattype H1140. Daar alle andere habitattypen in de nabijheid van de locatie ontbreken, wordt geconcludeerd dat de uitvoering van het plan **geen** negatieve effecten heeft op de habitattypen van Natura2000-gebied *Waddenzee*.

Habitatrichtlijn soorten.

Hieronder wordt het voorkomen van de soorten in de omgeving van het plangebied aangegeven.

H1095 Zeeprik
H1099 Rivierprik
H1103 Fint

Het betreft hier drie vissoorten die incidenteel worden aangetroffen in de zeegaten tussen de Waddeneilanden. Het is waarschijnlijk dat de soorten incidenteel ook voorkomen in de zee nabij het paviljoen.

H1364 Grijs zeehond
H1365 Gewone zeehond

Beide soorten zeehonden komen veelvuldig voor in het zeegat tussen Vlieland en Terschelling, en gebruiken droogvallende zandbanken als rustplaats. Het Noordzeestrand van het oostelijk deel van Vlieland, waaronder het strand bij de locatie voor het paviljoen, is smal en wordt vrijwel nooit als rustgebied door zeehonden gebruikt.

Effecten.

De locatie waar het paviljoen wordt geplaatst maakt deel uit van het hogere strand, waar geen van de genoemde soorten voorkomt. Het voorkomen van de genoemde soorten beperkt zich tot de Waddenzee zelf. Geen van de soorten maakt gebruik van het strand. De plaatsing van het paviljoen heeft **geen** negatief effect op de soorten evenmin als het gebruik van het paviljoen.

Vogelrichtlijn soorten.

Het gebied is aangewezen op basis van de volgende soorten broedvogels:

A034	Lepelaar
A063	Eider
A081	Bruine kiekendief
A082	Blauwe kiekendief
A132	Kluut
A137	Bontbekplevier
A138	Strandplevier
A183	Kleine mantelmeeuw
A191	Grote stern
A193	Visdief
A194	Noordse stern
A195	Dwergstern
A222	Velduil

Dwergstern, Visdief, Noordse stern, Grote stern.
Bontbekplevier
Strandplevier.

Van deze soorten kunnen broedgevallen worden aangetroffen op brede stranden van meer dan 500 meter breed. Het Noordzeestrand van oostelijk Vlieland is dermate smal dat het ongeschikt is als broedgebied voor deze soorten. Broedgevallen zijn recent slechts aangetroffen op de Vliehors op meer dan tien kilometer van het plangebied.

Overige broedvogelsoorten.

Een aantal van de broedvogelsoorten broedt in de duinen van Vlieland, echter op grote afstand van de locatie. Deze broedlocaties worden gerekend tot Natura2000-gebied *Duinen Vlieland* (zie hierna). Binnen de grenzen van Natura2000-gebied *Waddenzee* komen geen broedlocaties voor van deze soorten binnen een afstand van 10 kilometer van de locatie.

Het gebied is aangewezen op basis van de volgende soorten trekvogels:

A005	Fuut
A017	Aalscholver
A034	Lepelaar
A037	Kleine zwaan
A039	Toendrarietgans
A043	Grauwe gans
A045	Brandgans
A046	Rotgans
A048	Bergeend
A050	Smient
A051	Krakeend
A052	Wintertaling
A053	Wilde eend
A054	Pijlstaart
A056	Slobeend
A062	Toppereend
A063	Eider
A067	Brilduiker
A069	Middelste zaagbek
A070	Grote zaagbek
A103	Slechtvalk
A130	Scholekster
A132	Kluut
A137	Bontbekplevier
A140	Goudplevier
A141	Zilverplevier
A142	Kievit
A143	Kanoet
A144	Drieteenstrandloper
A147	Krombekstrandloper
A149	Bonte strandloper
A156	Grutto
A157	Rosse grutto
A160	Wulp
A161	Zwarte ruiter
A162	Tureluur
A164	Groenpootruiter
A169	Steenloper
A197	Zwarte stern

Voor drieteenstrandloper, scholekster en steenloper is het Noordzeestrand een foerageergebied. De overige soorten zijn alleen aangemeld als instandhoudingsdoel als zij in grotere aantallen voorkomen binnen hoogwatervluchtplaatsen of in belangrijke foerageergebieden die liggen op de wadplaten van de Waddenzee of in kweldervegetaties langs de zuidzijde van Vlieland. Voor een aantal soorten heeft Vlieland in zijn geheel geen betekenis als doortrek- of overwinteringsgebied; ze worden zelden op het eiland waargenomen (kleine zwaan, toendrarietgans, toppereend, brilduiker, grote zaagbek, zwarte stern).

Drieteenstrandloper, scholekster, steenloper.

De soorten foerageren jaarlijks in een wisselend aantal op het hele Noordzeestrand van Vlieland. Daarbij wordt uitsluitend gebruik gemaakt van de zone tussen de hoogwater- en de laagwaterlijn. Voor de steenloper en de scholekster zijn daarbij de sterkdammen van bijzondere betekenis. Ook deze zone nabij de locatie wordt regelmatig door kleine aantallen vogels als zodanig benut. Dit deel van het strand is echter niet van bijzondere betekenis. Er komen geen grote concentraties van de soorten

voor. Het strandgedeelte nabij de locatie heeft geen specifieke functie als rustgebied voor de soorten. De drieteenstrandloper en de steenloper maken voornamelijk in de winterperiode gebruik van het Noordzeestrand als foerageergebied, de periode derhalve wanneer het paviljoen niet aanwezig is. Er is echter wel enige sprake van overlap, daar de drieteenstrandloper ook in april, mei en september in het gebied aanwezig is. De scholekster is jaarrond aanwezig.

Hoogwatervluchtplaatsen.

Een aantal soorten maakt bij hoog tij gebruik van hoogwatervluchtplaatsen (scholekster, kluut, bontbekplevier, zilverplevier, kanoet, krombekstrandloper, bonte strandloper, rosse grutto, wulp, zwarte ruit, tureluur, groenpootruiter, steenloper). De genoemde soorten genieten bescherming op de hoogwatervluchtplaatsen. Binnen de grenzen van Natura2000-gebied Waddenzee komen dergelijke hoogwatervluchtplaatsen alleen voor langs de zuidzijde van het eiland. Het smalle strand van oostelijk Vlieland wordt niet gebruikt als hoogwatervluchtplaats. De afstand van de locatie tot de meest dichtbij zijnde hoogwatervluchtplaats bedraagt meer dan 5 kilometer.

Effecten.

Uit bovenstaande blijkt dat in de nabijheid van het plangebied binnen de grenzen van Natura2000-gebied *Waddenzee* geen broedlocaties voorkomen van de Vogelrichtlijnsoorten *broedvogels*. Ook ontbreken hoogwatervluchtplaatsen van Vogelrichtlijnsoorten *niet-broedvogels*. Een negatief effect van de plaatsing en het gebruik van het paviljoen op deze instandhoudingsdoelen is uitgesloten.

Met betrekking tot drieteenstrandloper, scholekster en steenloper is aangegeven dat het strand nabij het paviljoen geen bijzondere betekenis heeft als foerageergebied. De periode waarin zowel het paviljoen aanwezig is als de foeragerende drieteenstrandlopers en steenlopers is april/mei en september. De locatie van het paviljoen maakt geen deel uit van het foerageergebied, maar ligt op een afstand van 100 tot 150 meter van het foerageergebied. De plaatsing en de aanwezigheid van het paviljoen op de locatie heeft geen negatief effect op de geschiktheid van het strand als foerageergebied. Mogelijk leidt het gebruik van het paviljoen tot een iets grotere druk van recreanten op het foerageergebied nabij het paviljoen dan nu het geval is. Daar de drieteenstrandlopers en steenlopers op het strand aanwezig zijn in de periode die niet tot de in recreatieve zin drukke tijd van het jaar behoort, is een negatief effect op de foerageermogelijkheden ter plekke zeer gering tot afwezig. Een significant negatief effect van het gebruik van het paviljoen op de geschiktheid van het Noordzeestrand van Vlieland in zijn geheel is uitgesloten.

Samengevat wordt geconcludeerd dat zowel de plaatsing van het paviljoen op de locatie als het gebruik ervan **geen** significant negatieve effecten heeft op de Vogelrichtlijn-soorten van Natura2000-gebied Waddenzee.

Natura2000-gebied Waddenzee, conclusies.

Uit het bovenstaande wordt geconcludeerd dat:

- de uitvoering van het plan geen negatieve effecten heeft op de habitattypen van het Natura2000-gebied.
- de uitvoering van het plan geen negatieve effecten heeft op de habitatrichtlijn-soorten.
- de uitvoering van het plan geen significant negatieve effecten heeft op de vogelrichtlijnsoorten.

Derhalve kan worden gesteld dat de plaatsing van het paviljoen op de locatie en het gebruik ervan mogelijk is zonder strijdigheid is met de instandhoudingsdoelen van het Natura2000-gebied.

6.1.2. Natura2000-gebied *Duinen Vlieland*.

Habitattypen.

Kaart 4 in dit rapport geeft weer welke habitattypen in het duingebied aangrenzend aan de locatie voor het paviljoen voorkomen. De volgende habitattypen staan op het kaartje niet afgebeeld en ontbreken binnen een afstand van 500 meter van de locatie:

- H1310. Eenjarige pioniervegetaties van slik- en zandgebieden met *Salicornia ssp.* en andere zoutminnende soorten.

Vegetaties van dit habitatype zijn kwelderpioniervegetaties die voorkomen in het getijdengebied. Op Vlieland komt het habitatype voornamelijk voor op de Vliehors, derhalve op meer dan 10 kilometer afstand van de locatie.

- H1330. Atlantische schorren (*Glauco-Puccinellietalia maritimae*).

Ook het habitatype Atlantische schorren komt voor op kwelders, derhalve in terreinen die regelmatig door zout water kunnen worden overspoeld. Op Vlieland komen dergelijke vegetaties voor op de Vliehors en in de Kroonspolders. Ook ten oosten van de jachthaven komen dergelijke vegetaties voor. Het habitatype ontbreekt binnen een afstand van 2 kilometer van het plangebied.

- H2140. * Vastgelegde ontkalkte duinen met *Empetrum nigrum*.
- H2150. * Atlantische vastgelegde ontkalkte duinen (*Calluno – Ulicetea*).

Deze twee habitatypen komen in de duinen van Vlieland voor, maar ontbreken in de duinen ten zuiden van de locatie voor het paviljoen. De afstand van de locatie tot de meest dichtbij zijnde plekken waar deze vegetatietypen voorkomen, bedraagt ongeveer 700 meter (cranberry-vallei ten zuiden van het Witte Lid).

- H2180. Beboste duinen van het Atlantische, continentale en boreale gebied.

Structuurrijke loofbospercelen binnen het boscomplex van Vlieland worden tot dit type gerekend. Ze komen niet voor binnen 800 meter van het plangebied.

De hierboven genoemde habitatypen komen voor op een dermate grote afstand van het plangebied dat een negatief effect van de uitvoering van het plan op de omvang en kwaliteit van de habitatypen is uitgesloten. De hieronder genoemde habitatypen komen op korte afstand van het plangebied voor (zie ook kaart 4).

- H2120. Wandelende duinen op de strandwal met *Ammophila arenaria* ("witte duinen").

De zeereep van Vlieland wordt gerekend tot de witte duinen. De duinen op enkele tientallen meters ten zuiden van de locatie voor het paviljoen worden tot dit habitatype gerekend.

- H2130. * Vastgelegde kustduinen met kruidvegetatie ('grijze duinen')

De droge duinen aan de binnenzijde van de zeereep behoren grotendeels tot dit type. Het type komt over een groot oppervlak voor.

- H2160. Duinen met *Hippophae rhamnoides*.

Het habitatype betreft dichte duindoornstruwelen. Aan de binnenzijde van de zeereep zijn lokaal struwelen van duindoorn aanwezig.

- H2170. Duinen met *Salix repens ssp argentea* (*Salicion arenariae*).

Het habitatype betreft dichte kruipwilgstruwelen. In het duingebied aan de binnenzijde van de zeereep komen lokaal dergelijke struwelen voor.

- H2190. Vochtige duinvalleien

De vegetatie van de Oosterse vallei, op 300 meter afstand ten westen van de locatie voor het paviljoen, wordt tot dit habitatype gerekend.

In het algemeen wordt gesteld dat alle vegetaties van de duinen nabij de locatie voor het paviljoen deel uitmaken van een habitatype. Er zijn wel enkele uitzonderingen. Sommige struwelen maken geen deel uit van een habitatype. Dit geldt onder meer voor de struwelen van rimpelroos (*Rosa rugosa*) die o.a. nabij de strandovergang van de Fortweg voorkomen.

Effecten.

De locatie voor het demontabele paviljoen ligt niet binnen het Natura2000-gebied *Duinen Vlieland*. De plaatsing van het paviljoen geschiedt volledig binnen Natura2000-gebied *Waddenzee*, en heeft derhalve geen enkel effect op een van de habitattypen binnen Natura2000-gebied Vlieland. De plaatsing geschiedt rond 1 april, de verwijdering van het paviljoen geschiedt rondt 1 oktober. Om plaatsing en verwijdering mogelijk te maken in het nodig de locatie gemotoriseerd via de openbare weg te bereiken. Het meest voor de hand liggend is in dit opzicht het vervoer vanaf het bedrijventerrein over de verharde Fortweg. Deze weg loopt door het Natura2000-gebied, maar valt onder de exclaveringsregeling, met andere woorden: de weg wordt beschouwd als *geen* onderdeel van het Natura2000-gebied. Voor het vervoer van de onderdelen van het paviljoen is het niet nodig terreindelen van het Natura2000-gebied te betreden of te berijden. Een negatief effect op de habitattypen is dan uitgesloten. Het is overigens ook mogelijk voor het vervoer van de delen van het paviljoen een route te kiezen over het Noordzeestrand vanaf de overgang aan het einde van de Vlielandse badweg. Zie § 6.1.1.

Het duingebied ten zuiden van de locatie voor het paviljoen is voor het publiek vrij toegankelijk en wordt extensief door recreanten gebruikt. Overwogen moet worden of als gevolg van de aanwezigheid of het gebruik van het paviljoen in de toekomst sprake kan zijn van een toename van de recreatiedruk in het duingebied, zodanig dat een significant negatief effect op de omvang en de kwaliteit van de habitattypen zal kunnen ontstaan. Er is dan sprake van *externe werking* vanaf de locatie, met mogelijk negatieve effecten op de habitattypen. Indien er een toename van de recreatiedruk op het duingebied zal optreden, zal dit zich voornamelijk op kleine schaal voordoen in de droge duinen aangrenzend aan het paviljoen. Het betreft dan duinen behorend tot habitatype H2120 en H2130. Habitatype H2120 betreft de witte duinen van de zeereep, een habitatype waarbinnen sprake is van een hoge mate van natuurlijke verstuiwingsdynamiek door winderosie. Een geringe toename van de recreatiedruk draagt mogelijk iets bij aan de verstuiwingsdynamiek, echter dit wordt vanuit de ecologie van het habitatype juist als een gewenst effect beschouwt. Er is dan geen sprake van een significant negatief effect op het habitatype bij een geringe toename van de recreatiedruk. Hetzelfde kan worden gesteld ten aanzien van habitatype H2130 – grijze duinen. Ook voor dit type geldt dat enige toename van de betreding als gevolg van een geringe toename van de recreatiedruk kan leiden tot een geringe toename van verstuiwingsdynamiek. Verstuiwingsdynamiek draagt echter bij aan verjonging van de vegetatie en wordt niet als een negatief effect op het habitatype beschouwd. Voor habitatype H2190 geldt dat dit type voorkomt op een afstand van 300 meter van het plangebied en wat betreft ligging en vegetatiestructuur niet aantrekkelijk is als recreatiegebied. Ook voor de habitattypen H2160 – duindoornstruweel – en H2170 kruipwilgstruweel geldt dat deze habitattypen als gevolg van de eigen vegetatiestructuur ongeschikt zijn als recreatiegebied.

Geconcludeerd wordt dan ook dat bij een geringe toename van de recreatiedruk, die mogelijk kan ontstaan als gevolg van de aanwezigheid van het paviljoen **geen** significant negatieve effecten zullen ontstaan op de omvang en de kwaliteit van de habitattypen.

Habitatrichtlijn soorten.

- H 1930. Groenknolorchis (*Liparis loeselii*).

De groenknolorchis is de enige soort uit de lijst van habitatrichtlijn-soorten die is aangewezen voor Natura2000-gebied *Duinen Vlieland*. De orchidee komt op Vlieland uitsluitend voor op de Vliehors en in delen van de Kroonspolders, op een afstand van meer dan tien kilometer van het plangebied.

Effecten.

De uitvoering van het plan heeft **geen** effecten op de populatie van de groenknolorchis.

Zandhagedis en rugstreeppad zijn door de Habitatrichtlijn 4 beschermde soorten die geen deel uitmaken van de instandhoudingsdoelen van Natura2000- gebied *Duinen – Vlieland*. Een analyse van het effect van de uitvoering van het plan op de populatie van deze soorten in het kader van Natura2000 is niet nodig. Wel zijn beide soorten strikt beschermd door de Flora- en faunawet (zie hierna).

Vogelrichtlijn soorten.

Broedvogels:

- Lepelaar
- Bruine kiekendief
- Blauwe kiekendief
- Porseleinhoen
- Kluut

Lepelaar, bruine kiekendief en blauwe kiekendief komen voor als broedvogel in de duinen van Vlieland. Broedlocaties komen echter niet voor in het duingebied ten zuiden van de locatie voor het paviljoen. De soorten broeden niet binnen een afstand van 5 kilometer van de locatie. Porseleinhoen wordt incidenteel als broedvogel aangetroffen in de Kroonspolders. Hetzelfde geldt voor de kluut, die ook op de Vliehors tot broeden komt. Broedlocaties komen niet voor binnen een afstand van 10 kilometer van het plangebied.

Trekvogels en overwintersaars.

- Aalscholver
- Pijlstaart
- Slobeend
- Eider
- Tureluur
- Kleine mantelmeeuw
- Tapuit.

De duinen ten zuiden van het plangebied hebben geen bijzondere waarde voor trekvogels. Van de genoemde soorten kan alleen de tapuit er als doortrekker worden aangetroffen.

Effecten.

Aangegeven is dat van de broedvogels geen enkele soort in de nabijheid van de locatie van het paviljoen voorkomt. Er is derhalve geen effect van de uitvoering van het plan op de broedpopulaties van de genoemde soorten. Ook heeft de uitvoering van het plan geen negatief effect op de genoemde trekvogels. Van de genoemde soorten komt uitsluitend de tapuit als doortrekker voor. De uitvoering van het plan heeft echter geen enkel effect op de geschiktheid van het duinlandschap als doortrekgebied voor de soort.

Geconcludeerd wordt dat **geen** negatieve effecten zullen ontstaan als gevolg van plaatsing en gebruik van het paviljoen op de locatie op het Noordzeestrand.

Natura2000-gebied Duinen Vlieland, conclusies.

Uit het bovenstaande wordt geconcludeerd dat:

- de uitvoering van het plan geen negatieve effecten heeft op de habitattypen van het Natura2000-gebied.
- de uitvoering van het plan geen negatieve effecten heeft op de habitatrichtlijn-soorten.
- de uitvoering van het plan geen significant negatieve effecten heeft op de vogelrichtlijn-soorten.

Derhalve kan worden gesteld dat de plaatsing van het paviljoen op de locatie en het gebruik ervan mogelijk is zonder strijdigheid is met de instandhoudingsdoelen van het Natura2000-gebied.

6.1.3. De instandhoudingsdoelen van de Natura2000-gebieden *Waddenzee* en *Duinen – Vlieland en de Natuurbeschermingswet 1998*.

Een belangrijke vraag is of en in hoeverre de uitvoering van het plan leidt tot onaanvaardbare significant negatieve effecten op een van de instandhoudingsdoelen van de Natura2000-gebieden. Indien dergelijke effecten optreden is de uitvoering van het plan in beginsel strijdig met de

Natuurbeschermingswet 1998, en is sprake van vergunningsplicht. Ook kan worden overwogen of negatieve effecten kunnen worden voorkomen door het nemen van mitigerende maatregelen.

Mede met inachtneming van het bovenstaande kunnen de volgende conclusies worden getrokken.

- Het plangebied maakt deel uit van Natura2000-gebied *Waddenzee*.
- De plaatsing van het paviljoen op de aangegeven locatie heeft geen negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van Natura2000-gebied *Waddenzee*.
- Het gebruik van het paviljoen in de periode tussen 1 april en 1 oktober heeft geen significant negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelen van Natura2000-gebied *Waddenzee*.
- De plaatsing van het paviljoen heeft geen negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van de instandhoudingsdoelen van Natura2000-gebied *Duinen Vlieland*.
- Het gebruik van het paviljoen heeft geen significant negatief effect op de instandhoudingsdoelen van Natura2000-gebied *Duinen Vlieland*.
- Er is derhalve geen sprake van negatieve effecten als gevolg van externe werking vanuit het plangebied naar het aangrenzende Natura2000-gebied *Duinen Vlieland*.

Samengevat kan de conclusie worden getrokken dat er geen sprake is van een verslechtering of verstoring in de zin van de Natuurbeschermingswet 1998 en dat er geen significant negatieve effecten op de habitattypen en soorten van de Habitatrichtlijn of de Vogelrichtlijn zullen optreden in beide Natura2000-gebieden als gevolg van de uitvoering van het plan. In de omgeving van het plangebied is geen sprake van de uitvoering van andere plannen. Er is derhalve geen sprake van negatieve effecten als gevolg van *cumulatie* met andere plannen.

6.2. Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet beschermt een aantal soorten planten en dieren. Als gevolg van een *Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB)* zijn de soorten ingedeeld in drie categorieën, namelijk categorie 1 met soorten waarvoor op voorhand vrijstelling van de wetgeving geldt, categorie 2 met soorten waarvoor vrijstelling geldt als wordt voldaan aan de *zorgplicht* en het principe van *zorgvuldig handelen* en categorie 3 met soorten die strikt beschermd zijn. De Flora- en faunawet is overal in Nederland van toepassing, dus ook in en in de omgeving van het plangebied.

6.2.1. Voorkomende soorten.

Strikt beschermde soorten.

- Zandhagedis.

In het duingebied ten zuiden van de locatie van het paviljoen komt een populatie voor van de zandhagedis.

- Rugstreepad.

In jaren waarbij de grondwaterstand langdurig boven het maaiveld staat kan de Oosterse vallei gebruikt worden als voortplantingsplek door de rugstreepad.

- Vleermuizen.

In en rondom het plangebied komen *geen* populaties van vleermuizen voor.

Soorten uit categorie 2 van de AMvB.

Van de soorten van categorie 2 van de AMvB komen uitsluitend enkele groeiplaatsen voor van rietorchis (*Dactylorhiza majalis praetermissa*) en incidenteel welriekende nachtorchis (*Platanthera bifolia*) in de Oosterse vallei.

Soorten van categorie 1 van de AMvB waarvoor op voorhand vrijstelling van de wet geldt.

Soorten uit deze categorie die in het duingebied ten zuiden van de locatie voor het paviljoen voorkomen zijn uitsluitend kleine zoogdieren, met name bosmuis, konijn, egel, bosspitsmuis, en mogelijk bruine rat en haas.

Vogels.

Alle soorten broedvogels zijn beschermd door de Flora- en faunawet. In § 5.2. is aangegeven welke soorten in en in de omgeving van het plangebied voorkomen. Het betreft in meerderheid algemene broedvogels van duinstruwelen. De wulp kan worden beschouwd als een kwetsbare broedvogel van open duin. In de duinen nabij het plangebied is in recente tijd het broeden van de tapuit niet vastgesteld.

Jaarrond beschermde nesten.

Broedvogels waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn komen binnen een afstand van 1 kilometer van het plangebied niet voor.

6.2.2. Overwegingen.

- De locatie voor plaatsing van het paviljoen ligt op het hogere deel van het Noordzeestrand van Vlieland op enkele tientallen meters van de duinvoet van de zeereep. Op de locatie komen geen strikt beschermde soorten voor, evenmin als soorten van categorie 1 en 2 van de AMvB. Ook vogelsoorten ontbreken. De plaatsing van het paviljoen op de locatie heeft geen enkel effect op populaties van door de Flora- en faunawet beschermde soorten, en is niet strijdig met de Flora- en faunawet.
- In de duinen ten zuiden van de locatie komt een populatie voor van de zandhagedis. De soort ontbreekt op de locatie zelf, en ondervindt geen nadelige gevolgen van plaatsing van het paviljoen op het strand. Ook ondervindt de populatie geen negatieve gevolgen van de opbouw van het paviljoen rond 1 april en de afbraak van het paviljoen na 1 oktober, daar voor deze activiteiten gebruik wordt gemaakt van de openbare weg (de Fortweg) en de strandovergang aan het einde van de Fortweg. Het duingebied waar de populatie zich bevindt wordt daarbij niet betreden of bereden. In de tijd van opbouw en afbraak van het paviljoen is de zandhagedis bovendien niet actief; de kans dat een zandhagedis tijdens de aanvoer van de delen van het paviljoen en tijdens de afvoer ervan wordt overreden is nihil.
- Het leefgebied van de zandhagedis in de duinen is voor het publiek vrij toegankelijk, en er wordt in beperkte mate door het publiek gerecreëerd. Het is mogelijk dat de recreatiedruk in het duingebied met name in de zeereep in de zomermaanden iets zal toenemen als gevolg van de aanwezigheid van het paviljoen. Dit leidt niet tot een verandering van de kwaliteit van het leefgebied van de zandhagedis of tot een achteruitgang van de populatie. Er is **geen** sprake van een significant negatief effect op de populatie.
- De Oosterse vallei ligt op een afstand van 300 meter ten westen van de locatie. In de vallei komt onder gunstige omstandigheden een populatie voor van de rugstreeppad. De vallei ligt op een dermate grote afstand van de locatie van het paviljoen dat een toename van de recreatiedruk door het aanwezigheid van het paviljoen zich hier niet zal voordoen. Een negatief effect op de populatie van de rugstreeppad is uitgesloten.
- Er zullen derhalve **geen** negatieve effecten optreden voor de populaties van strikt beschermde soorten als gevolg van uitvoering van het plan.
- Overige door de Flora- en faunawet beschermde soorten in de nabije omgeving van de locatie betreffen broedvogels, rietorchis en welriekende nachtorchis en de kleine zoogdieren.
- *Zorgplicht.* Met betrekking tot de vogels geldt vrijstelling van de Flora- en faunawet indien wordt voldaan aan de zorgplicht. Van belang daarbij is dat na uitvoering van het plan in het plangebied ruimte overblijft als broedgebied voor de broedvogels. Bij de inrichting van het plangebied dient daarmee rekening te worden gehouden. Op de locatie van het paviljoen komen geen broedvogels voor. Van de in het aangrenzend duingebied voorkomende vogelsoorten broedt alleen de graspieper in klein aantal in de aan het plangebied grenzende zeereep. De overige soorten broeden in de binnenduinen. Indien als gevolg van het gebruik van het paviljoen er sprake is van een geringe toename van de recreatiedruk in de nabije omgeving, blijft dit nagenoeg beperkt tot de zeereep. Als gevolg daarvan is het niet uit te sluiten dat de zeereep direct grenzend aan het plangebied als broedgebied voor de soort minder geschikt wordt. Ter plaatse is slechts sprake van broeden door een enkel paartje. De

graspieper is de meest talrijke broedvogel in het duingebied van Vlieland en komt in veel duingebieden in groot aantal voor. Er is derhalve geen sprake van een significant negatief effect op de populatie van de graspieper op Vlieland als gevolg van de uitvoering van het plan. De andere broedvogelsoorten komen voor op een dermate grote afstand van het plangebied, dat zij geen negatief effect zullen ondervinden van een geringe toename van de recreatiedruk in de directe omgeving van het paviljoen. De beide soorten orchideeën komen voor in de Oosterse vallei, op 300 meter van het plangebied, op een zodanig grote afstand dat enig negatief effect van uitvoering van het plan op de groeiplaatsen kan worden uitgesloten. Voor de kleine zoogdieren geldt op voorhand vrijstelling van de Flora- en faunawet. Aan de eis van zorgplicht wordt voldaan; het is niet nodig extra mitigerende maatregelen te nemen.

- *Zorgvuldig handelen.* In het kader van zorgvuldig handelen is het niet toegestaan broedvogels in het broedseizoen te verstoren. Op de locatie van het paviljoen komen geen broedvogels voor. Voor de opbouw van het paviljoen en de afbraak ervan wordt gebruik gemaakt van de openbare weg (Fortweg). Het transport van de onderdelen van het paviljoen heeft hier geen negatief effect op de broedvogels, daar de broedvogels in de directe omgeving van de weg aan het gebruik van de weg zijn aangepast. Er is derhalve geen sprake van strijdigheid met het beginsel van zorgvuldig handelen.
- *Externe werking.* De uitvoering van het plan heeft geen significant negatieve effecten op de populaties van beschermde soorten op grotere afstand het plangebied.
- *Cumulatief effect.* Er wordt in de directe omgeving van het plangebied niet tezelfdertijd uitvoering gegeven aan andere plannen. Er is geen sprake van een cumulatief effect.
- *Vergunningplicht.* Omdat binnen het plangebied geen strikt beschermde soorten (categorie 3 van de AMvB) voorkomen, negatieve effecten op strikt beschermde soorten in de aangrenzende duinen zijn uitgesloten, en negatieve effecten op soorten van categorie 2 van de AMvB en de broedvogels zijn uitgesloten, wordt voldaan aan de uitgangspunten van de Flora- en faunawet (zorgplicht, zorgvuldig handelen), en is de aanvraag van een ontheffing van de Flora- en faunawet niet nodig. Er zal bij de uitvoering van het plan geen sprake zijn van een overtreding van de Flora- en faunawet.

7. Conclusies.

Met betrekking tot Natura2000-gebied *Waddenzee* worden de volgende conclusies getrokken:

- Het plangebied valt volledig binnen de grenzen van het Natura2000-gebied.
- Op de locatie voor het demontabele paviljoen komen geen instandhoudingsdoelen van het Natura2000-gebied voor.
- In de omgeving van de locatie komen geen habitattypen voor.
- In de omgeving van de locatie komen geen habitatrictlijn-soorten voor.
- In de omgeving van de locatie komen geen broedvogels voor, die deel uitmaken van de Vogelrichtlijn-soorten *broedvogels*.
- Een negatief effect op de geschiktheid van het strand als foerageergebied voor de drieteenstrandloper, scholekster en steenloper is uitgesloten.
- Negatieve effecten op overige trekvogels die deel uitmaken van de Vogelrichtlijn-soorten *niet-broedvogels* zijn uitgesloten.
- Er is geen sprake van *cumulatie* van effecten in relatie met andere uit te voeren plannen in de omgeving.
- Er is geen sprake van strijdigheid met de instandhoudingsdoelen van het Natura2000-gebied door uitvoering van het plan.

Met betrekking tot de Natuurbeschermingswet 1998 en de instandhoudingsdoelen van Natura2000-gebied *Duinen – Vlieland* worden de volgende conclusies getrokken:

- Het plangebied zelf valt buiten het Natura2000-gebied Duinen Vlieland. De plaatsing van het paviljoen op het Noordzeestrand heeft geen negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van het Natura2000-gebied.
- Als gevolg van het gebruik van het paviljoen is een geringe toename van de recreatiedruk in het duingebied niet uit te sluiten. Deze toename zal zich voornamelijk beperken tot de ten zuiden van de locatie gelegen zeereepduinen.
- Een negatief effect op de omvang en kwaliteit van de habitattypen van het duingebied als gevolg van het gebruik van het paviljoen wordt uitgesloten.
- De effecten van de uitvoering van het plan op de instandhoudingsdoelen zijn alleen in kaart gebracht in de omgeving van het plangebied, tot op een 500 meter afstand van het plangebied. Een significant negatief effect op de instandhoudingsdoelen op grotere afstand is uitgesloten.
- Habitatrictlijn-soorten en vogelrichtlijn-soorten komen binnen 500 meter van het plangebied niet voor.
- Er is geen sprake van *cumulatie* van effecten in relatie met andere plannen in de omgeving.
- De uitvoering van het plan is niet strijdig met de instandhoudingsdoelen van het Natura2000-gebied en is niet strijdig met de Natuurbeschermingswet 1998.

Met betrekking tot de Flora- en faunawet kan het volgende worden geconcludeerd:

- Binnen het plangebied op het Noordzeestrand komen geen soorten voor van categorie 3 van de Algemene Maatregel van Bestuur die strikt beschermd zijn door de Flora- en faunawet.
- Soorten van categorie 2 van de AMvB, van categorie 1 van de AMvB en broedvogels ontbreken eveneens in het plangebied.
- De plaatsing van het paviljoen op de locatie leidt niet tot strijdigheid met de Flora- en faunawet.
- Er zijn geen negatieve effecten door het gebruik van het paviljoen op de populaties van strikt beschermde soorten (zandhagedis, rugstreepd) in het aangrenzend duingebied.
- Met betrekking tot de soorten van categorie 2 van de AMvB en de broedvogels die voorkomen in het aangrenzend duingebied treedt geen negatief effect van het gebruik van het paviljoen

op de populaties van de soorten op. Er wordt voldaan aan het beginsel van *zorgplicht*, zonder dat het nemen van extra mitigerende maatregelen nodig is.

- Aan het beginsel van *zorgvuldig handelen* wordt voldaan.
- Er is geen sprake van *cumulatieve effecten*.
- Het plan kan worden gerealiseerd zodanig dat het zich voordoen van overtredingen van de Flora- en faunawet op voorhand kan worden uitgesloten.

8. Literatuur

- Aptroot A., et al.*, 1998. Bedreigde en kwetsbare korstmossen in Nederland; basisrapport met voorstellen voor de Rode Lijst. Buxbaumiella 44.
- Beenen, R.*, 1998. Soortbeschermingsplan Rugstreeppad. Provincie Utrecht, Utrecht.
- Buro Bakker*, 2007. Vegetatiekartering van de terreinen van Staatsbosbeheer op Vlieland 2006 – 2007. Buro Bakker adviesburo voor ecologie, Assen.
- Dijkse, L.J. & B.J.Koks*, 2001. Broedvogelmonitoring in het Nederlandse Waddengebied in 2000. Monitoringrapport 2001/09. SOVON, Beek-Ubbergen.
- DLG*, 2012. Concept-beheerplan voor de Natura2000-gebieden van Vlieland, incl. concept-habitattypenkaart. Dienst Landelijk Gebied, Leeuwarden.
- Hustings F., C.van Turnhout, R.L.Vogel en M.van der Weide*, 1997. Aantalsontwikkelingen van karakteristieke broedvogels op de Nederlandse Waddeneilanden. – In: T.M.van der Have en E.R.Osieck (red.). Aantalsontwikkelingen en beheersmaatregelen voor karakteristieke vogels van het Waddengebied. Technisch Rapport 18. Vogelbescherming Nederland, Zeist 49 – 114.
- Hustings, F en J.W.Vergeer*, 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels, 1998 – 2000. Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum, KNNV Uitgeverij, EIS-Nederland, Leiden.
- Janssen J.A.M. en J.H.J.Schaminée*, 2003. Habitattypen. Europese natuur in Nederland. KNNV-uitgeverij Utrecht.
- Janssen J.A.M. en J.H.J. Schaminée*, 2004. Soorten van de Habitatrichtlijn. Europese Natuur in Nederland. KNNV-uitgeverij Utrecht.
- Koopman, J en W.Stouthamer*, 2006. Flora van Vlieland. ongepubliceerd. Fryske Feriening foar Fjildbiology.
- Meijden, R.van der, B. Odé, C.L.G.Groen, J.P.M.Witte en D.Bal*, 2000. Bedreigde en kwetsbare vaatplanten in Nederland. Basisrapport met voorstel voor de Rode Lijst. Gorteria, 26-4 (2000).
- Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie*, 2002. De Nederlandse Libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV-uitgeverij, EIS-Nederland; Leiden.
- Ministerie LNV*, 1991. Aanwijzingsbesluit van het gebied 'Waddenzee' als Speciale Beschermingszone, Nr. J.9115397, d.d. 8 november 1991. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, directie Natuurbeheer, Den Haag.
- Ministerie LNV*, 2000. Aanwijzingsbesluit van het gebied 'Waddeneilanden/ Noordzeekust, Breebaart' als Speciale Beschermingszone, N/2000/320 d.d. 24 maart 2000. Ministerie van landbouw, Natuurbeheer en Visserij, directie Natuurbeheer, Den Haag.
- Ministerie van LNV*, 2004a. Werken aan Natura 2000. Handreiking voor de bescherming van de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden. Concept Ministerie van LNV, Den Haag.
- Ministerie van LNV*, 2004b. Besluit Rode Lijsten flora en fauna. Ministerie van LNV, Den Haag.
- Ministerie van LNV*, 2009a. Aanwijzingsbesluit Natura2000-gebied Duinen Vlieland.
- Ministerie van LNV*, 2009b. Nota van toelichting van het Natura2000-gebied Duinen Vlieland.
- Natuurcompendium*, 2003. Natuur in cijfers. Rijksinstituut voor milieu en natuur. 2003
- SOVON*. Broedvogelinventarisatie duinen Vlieland in 2005.
- Westhoff, V. en M.F.van Oosten*, 1991. De Plantengroei van de Waddeneilanden. KNNV-Utrecht.
- Zuiderwijk, A.*, 2001. Zoektocht naar zandhagedissen op Waddeneilanden. Meetnet reptielen, Nieuwsbrief 21: 13-14.

9. Tabellen.

9.1. Natura2000-gebied *Duinen Vlieland*. Habitattypen, soorten van de Habitatrichtlijn en soorten van de Vogelrichtlijn in de omgeving van het plangebied.

Instandhoudingsdoelen Natura 2000 gebied <i>Duinen - Vlieland</i> voorkomen: soort of type komt in de omgeving van het plangebied wel of niet voor. Omg = voorkomen in de nabije omgeving. effect: geen. Er is geen sprake van een significant negatief effect op het type .		
Habitatrichtlijn typen	voorkomen	effect
H1310. Eenjarige pioniervegetaties van slik- en zandgebieden met <i>Salicornia ssp.</i>	niet	
H1330. Atlantische schorren (<i>Glauco-Puccinellietalia maritimae</i>).	niet	
H2120. Wandelende duinen op de strandwal met <i>Ammophila arenaria</i> ("witte duinen").	omg	geen
H2130. * Vastgelegde kustduinen met kruidvegetatie ('grijze duinen")	omg	geen
H2140. * Vastgelegde ontkalkte duinen met <i>Empetrum nigrum</i> .	niet	
H2150. * Atlantische vastgelegde ontkalkte duinen (<i>Calluno – Ulicetea</i>).	niet	
H2160. Duinen met <i>Hippophae rhamnoides</i> .	omg	geen
H2170. Duinen met <i>Salix repens ssp argentea (Salicion arenariae)</i> .	omg	geen
H2180. Beboste duinen van het Atlantische, continentale en boreale gebied.	niet	
H2190. Vochtige duinvalleien	omg	geen
Habitatrichtlijn soorten		
H 1930. Groenknolorchis (<i>Liparis loeselii</i>).	niet	
Vogelrichtlijn		
Broedvogels:		
Lepelaar	niet	
Bruine kiekendief	niet	
Blauwe kiekendief	niet	
Porseleinhoen	niet	
Kluut	niet	
Trekvogels en overwinteraars.		
Aalscholver	niet	
Pijlstaart	niet	
Slobeend	niet	
Eider	niet	
Tureluur	niet	
Kleine mantelmeeuw	niet	
Tapuit.	niet	

9.2. Natura2000-gebied *Waddenzee*. Habitattypen, soorten van de Habitatrichtlijn en soorten van de Vogelrichtlijn in de omgeving van het plangebied.

Instandhoudingsdoelen Natura2000-gebied <i>Waddenzee</i>			
Voorkomen: niet = soort komt binnen een afstand van 1 kilometer van het plangebied niet voor.			
Voorkomen: omg. = soort komt binnen een afstand van 1 kilometer van het plangebied wel voor.			
Effect: geen = er is geen significant negatief effect op type of soort.			
Habitatrichtlijn-typen	Voorkomen	Effect	
H1110A Permanent overstroomde zandbanken (getijdengebied).	Niet	Geen	
H11440A Slik- en zandplaten (getijdengebied)	Omg		
H1310A Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	Niet		
H1310B Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)	Niet		
H1320 Slijkgrasvelden	Niet		
H1330A Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	Niet		
H1330B Schorren en zilte graslanden (binnendijks)	Niet		
H2110 Embryonale duinen	Niet		
H2120 Witte duinen	Niet		
H2130B * Grijs duinen (kalkarm)	Niet		
H2160 Duindoornstruwelen	Niet		
H2190B Vochtige duinvaleien (kalkrijk)	Niet		
Habitatrichtlijn-soorten			
H1095 Zeeprik	Niet		
H1099 Rivierprik	Niet		
H1103 Fint	Niet		
H1364 Grijs zeehond	Niet		
H1365 Gewone zeehond	Niet		
Vogelrichtlijn-soorten			
<i>Broedvogels.</i>			
A034 Lepelaar	Niet		
A063 Eider	Niet		
A081 Bruine kiekendief	Niet		
A082 Blauwe kiekendief	Niet		
A132 Kluut	Niet		
A137 Bontbekplevier	Niet		
A138 Strandplevier	Niet		
A183 Kleine mantelmeeuw	Niet		
A191 Grote stern	Niet		
A193 Visdief	Niet		
A194 Noorde stern	Niet		
A195 Dwergstern	Niet		
A222 Velduil	Niet		

Vervolg tabel.

	Voorkomen	Effect
<i>Niet broedvogels:</i>		
A005 Fuut	Niet	
A017 Aalscholver	Niet	
A034 Lepelaar	Niet	
A037 Kleine zwaan	Niet	
A039 Toendrarietgans	Niet	
A043 Grauwe gans	Niet	
A045 Brandgans	Niet	
A046 Rotgans	Niet	
A048 Bergeend	Niet	
A050 Smient	Niet	
A051 Krakeend	Niet	
A052 Wintertaling	Niet	
A053 Wilde eend	Niet	
A054 Pijlstaart	Niet	
A056 Slobeend	Niet	
A062 Toppereend	Niet	
A063 Eider	Niet	
A067 Brilduiker	Niet	
A069 Middelste zaagbek	Niet	
A070 Grote zaagbek	Niet	
A103 Slechtvalk	Niet	
A130 Scholekster	Omg	Geen
A132 Kluut	Niet	
A137 Bontbekplevier	Niet	
A140 Goudplevier	Niet	
A141 Zilverplevier	Niet	
A142 Kievit	Niet	
A143 Kanoet	Niet	
A144 Drieteenstrandloper	Omg	Geen
A147 Krombekstrandloper	Niet	
A149 Bonte strandloper	Niet	
A156 Grutto	Niet	
A157 Rosse grutto	Niet	
A160 Wulp	Niet	
A161 Zwarte ruiter	Niet	
A162 Tureluur	Niet	
A164 Groenpootruiter	Niet	
A169 Steenloper	Omg	Geen
A197 Zwarte stern	Niet	

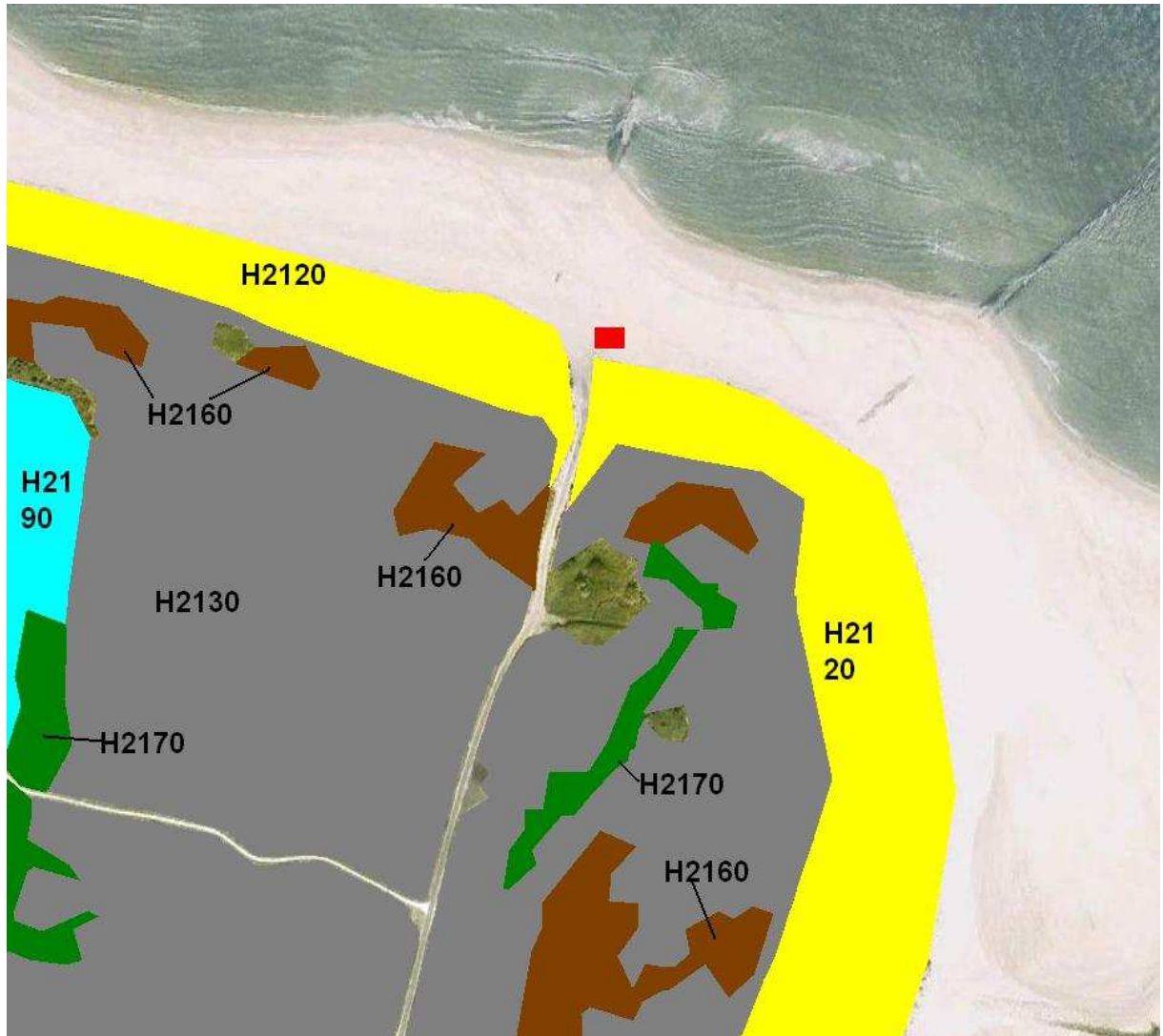
Kaart 1. Ligging van het plangebied op Vlieland.

Kaart 2. Het plangebied (rood kader). De locatie voor plaatsing van het demontabele strandpaviljoen.

Kaart 3: De Natura2000-gebieden. De gele lijn geeft de grens aan tussen Natura2000-gebied *Waddenzee* en Natura2000-gebied *Duinen Vlieland*.

Kaart 4. De habitattypen in de omgeving van het plangebied.
Habitattypen van Natura2000-gebied *Waddenzee* komen niet voor.
De volgende habitattypen van Natura2000-gebied *Duinen Vlieland* komen voor:

- H2120: Witte duinen.
- H2130: Grijze duinen.
- H2160: Duindoornstruweel
- H2170: Kruiwilgstruweel
- H2190: Vochtige duinvalleien.

Rood vlak: locatie voor de plaatsing van het demontabele paviljoen.

